

Wytyczne Miasta Ostrołęki

Wydanie I

Data wydania:
1.03.2013 r.

WYTYCZNE

**dotyczące udzielania przez dyrektorów zezwolenia
na indywidualny program lub tok nauki
oraz postępowania przy wydawaniu opinii
przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrołęce**

Egzemplarz nr .....

Opracował:	Sprawdził:	Zatwierdził:
Inspektor w Wydziale Oświaty UM w Ostrołęce Grażyna Chrzaniuk ..... (data, podpis)	Dyrektor Wydziału Oświaty UM w Ostrołęce ..... (data, podpis)	Prezydent Miasta Ostrołęki ..... (data, podpis)

1. Cel

Wytyczne ujednolicają zasady oraz szczegółowe kryteria dotyczące postępowania przy wydawaniu opinii przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Ostrołęce, która stanowi podstawę do udzielania przez dyrektorów szkół zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki

2. Zakres obowiązywania, odpowiedzialności oraz stosowanie

- 2.1. Wytyczne dotyczą szkół oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ostrołęce.
- 2.2. Niniejsze wytyczne stosowane są w zakresie indywidualnego programu nauki, którego celem jest ułatwianie uczniowi zdobywania poszerzonej i pogłębionej wiedzy w interesujących go dziedzinach, do których ma szczególne predyspozycje, według programu dostosowanego do jego uzdolnień, zainteresowań i możliwości edukacyjnych. Taki indywidualny program jest realizowany pod kierunkiem wskazanego nauczyciela, który ten program opracowuje lub wybiera spośród programów opracowanych poza szkołą. W pracy nad indywidualnym programem nauki oprócz nauczyciela prowadzącego zajęcia może uczestniczyć także nauczyciel ze szkoły wyższego stopnia, doradca metodyczny, psycholog, pedagog i sam zainteresowany uczeń.
- 2.3. Zakres stosowania wytycznych obejmuje także indywidualny tok nauki, który stanowi proces kształcenia ucznia w sposób dostosowany do jego indywidualnych potrzeb i możliwości w systemie innym niż udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych. Uczeń objęty indywidualnym tokiem nauki może realizować w ciągu jednego roku szkolnego program nauczania z zakresu dwóch lub więcej klas i może być klasyfikowany oraz promowany w czasie całego roku szkolnego. Może uczęszczać na wybrane zajęcia edukacyjne do danej klasy lub do klasy programowo wyższej w swojej lub innej szkole (także w szkole wyższego stopnia) albo realizować program w całości lub w części we własnym zakresie. Indywidualny tok nauki danego przedmiotu może być realizowany według standardowego szkolnego programu nauczania lub indywidualnego programu nauki.
- 2.4. Dyrektorzy szkół odpowiadają za: kompletność dokumentów składanych przez wnioskodawcę, wydanie pisemnej opinii dyrektora dotyczącej ucznia, udzielenie pisemnego zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki oraz stosowanie się do zaleceń organu prowadzącego w zakresie przydzielenia optymalnej ilości godzin na indywidualną pracę z uczniem.
- 2.5. Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce odpowiada za weryfikację dokumentów przedłożonych przez dyrektora szkoły, organizację procesu diagnozowania ucznia oraz wydanie opinii w sprawie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki.

3. Przedmiot wytycznych

- 3.1. Współczesna szkoła nie powinna ograniczać, ale wręcz stymulować rozwój poznawczy, społeczny, emocjonalny oraz etycznie - moralny dzieci i młodzieży. Szczególnie ważnym zadaniem nauczyciela jest kształtowanie człowieka obdarzonego

wyjatkowymi zdolnościami. Aby tego dokonać, należy odkrywać najmocniejsze strony ucznia

i je rozwijać. Szkoła może wspierać uczniów zdolnych poprzez:

- wzbogacanie wiedzy ucznia, stosując metody intensyfikacji pracy, między innymi w zakresie podwyższania trudności zadań;
- przyspieszanie realizacji obowiązku szkolnego, promowanie do klasy programowo wyższej poprzez indywidualizację programu lub toku nauki;
- grupowanie uczniów wg ich zainteresowań czy poziomu umiejętności.

W ogólnych założeniach praca z uczniami szczególnie uzdolnionymi ma na celu:

- szybszy rozwój;
- wyposażenie w większy zakres wiedzy;
- umożliwienie uzyskania wiedzy o wyższym poziomie trudności, zgodnie z poziomem zdolności i rozwoju intelektualnego;
- rozwijanie twórczego myślenia, oryginalności rozwiązań, poszukiwań twórczych w myśl zasady: *szybciej, więcej, na wyższym poziomie, oryginalnie*.

4. Podstawy prawne:

- 4.1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 ze zmianami);
- 4.2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U. z 2002 r. Nr 3, poz. 28);
- 4.3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. 2013 r. poz. 199);
- 4.4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (t.j. Dz. U. z 2007 Nr 83 poz. 562 ze zm.);
- 4.5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. nr 228, poz. 1487 ze zm.)

5. Charakterystyka ucznia szczególnie uzdolnionego – sposób definiowania

- 5.1. Pojęcie *ucznia zdolnego* odnosi do się osoby, która pod względem zdolności intelektualnych przewyższa swoich rówieśników.
- 5.2. Uczeń jest uznawany za zdolnego, jeśli posiada wysokie zdolności ogólne, uzdolnienia kierunkowe, predyspozycje twórcze oraz charakteryzuje się wysokim zaangażowaniem zadaniowym.
- 5.3. Uczeń szczególnie uzdolniony ma specjalne potrzeby, które powinny być rozpoznane i uwzględnione w toku kształcenia i wychowania. W porównywalnych warunkach

przewyższa innych uczniów w wykonywaniu tych samych działań. Wyróżnia się w nauce i innych dziedzinach, a rezultaty jego działań noszą znamiona wysokiej oryginalności, mają charakter twórczy, ponadprzeciętny, wyprzedza innych w opanowaniu tych samych sprawności. Najczęściej jego zdolności ukierunkowane są na określoną dziedzinę działalności ludzkiej. Zdarzają się również uczniowie uzdolnieni wszechstronnie.

- 5.4. Uczeń szczególnie zdolny to taki uczeń, który poza wysoką inteligencją ogólną, wyróżnia się w karierze szkolnej możliwością osiągnięć twórczych w jakiegokolwiek dziedzinie użytecznej społecznie. Wyróżnia się ponadto zdolnościami specjalnymi, łatwością uczenia się, szerokimi zainteresowaniami oraz dużą pracowitością.
- 5.5. Za ucznia zdolnego uznajemy osobę, która posiada co najmniej jedną z czterech wymienionych cech:
- wysoki poziom zdolności ogólnych, inteligencji;
  - wysoki poziom zdolności specjalnych – uzdolnień;
  - wysokie osiągnięcia lub możliwości takich osiągnięć w nauce, bądź innych dziedzinach działalności wartościowej społecznie;
  - osiągnięcia oryginalne i twórcze lub możliwości takich osiągnięć.
- 5.6. Wysokie oceny szkolne nie mogą być traktowane jako jedyny (główny) wyznacznik uzdolnień ucznia.

6. Zasady oraz sposób postępowania poprzedzające uzyskanie opinii z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

- 6.1. Opisane poniżej działania leżą wyłącznie po stronie szkoły bądź placówki oświatowej, do której uczęszcza uczeń, rodziców/prawnych opiekunów oraz uczniów, którzy osiągnęli pełnoletniość.
- 6.1.1. indywidualny program nauki zakłada kształcenie ucznia w zakresie jednego lub kilku zajęć edukacyjnych na podstawie programu, który wypełniając w całości podstawę programową, w maksymalnym stopniu uwzględnia zainteresowania, potrzeby i możliwości intelektualne ucznia;
- 6.1.1.1. uczeń może realizować indywidualny program nauki na każdym etapie edukacyjnym i w każdym typie szkoły;
- 6.1.1.2. zezwolenie na indywidualny program nauki może być udzielone po upływie co najmniej jednego roku nauki, a w uzasadnionych przypadkach po śródrocznej klasyfikacji ucznia;
- 6.1.1.3. wniosek składa się do dyrektora szkoły za pośrednictwem wychowawcy. Wniosek o zezwolenie na indywidualny program nauki mogą składać: uczeń - z tym, że uczeń niepełnoletni za zgodą rodziców/opiekunów prawnych, rodzice/opiekunowie prawni niepełnoletniego ucznia, wychowawca klasy lub nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne z tym uczniem za zgodą rodziców/prawnych opiekunów albo pełnoletniego ucznia. Wychowawca dołącza do wniosku opinię o predyspozycjach, możliwościach i oczekiwaniach ucznia. Opinia powinna zawierać również udokumentowane informacje o jego dotychczasowych osiągnięciach;
- 6.1.1.4. indywidualny program nauki opracowuje nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne z uczniem szczególnie uzdolnionym lub akceptuje indywidualny program nauki opracowany poza szkołą, który uczeń ma realizować pod jego kierunkiem;

- 6.1.1.5. dyrektor szkoły po otrzymaniu wniosku i opracowanego indywidualnego programu nauki, zasięga opinii Rady Pedagogicznej oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Dyrektor szkoły po udzieleniu zezwolenia na indywidualny program nauki wyznacza uczniowi nauczyciela - opiekuna i ustala zakres jego obowiązków. Zezwolenie udziela się na czas określony, nie krótszy jednak niż jeden rok;
- 6.1.1.6. ocenianie, klasyfikowanie i promowanie ucznia realizującego indywidualny program nauki odbywa się na warunkach oraz w sposób określony w obowiązujących przepisach prawnych;
- 6.1.2. indywidualny tok nauki jest modyfikacją systemu klasowo - lekcyjnego i zakłada jej ukończenie w skróconym czasie, dzięki możliwości klasyfikowania i promowania ucznia w ciągu całego roku szkolnego;
- 6.1.2.1. uczeń realizujący indywidualny tok nauki kształci się według systemu innego niż udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w zakresie jednego, kilku lub wszystkich obowiązujących zajęć edukacyjnych, przewidzianych w szkolnym planie nauczania dla danej klasy;
- 6.1.2.2. uczeń objęty indywidualnym tokiem nauki może realizować w ciągu jednego roku szkolnego program nauczania z zakresu dwóch lub więcej klas i może być klasyfikowany i promowany w czasie całego roku szkolnego;
- 6.1.2.3. uczeń może realizować indywidualny tok nauki na każdym etapie edukacyjnym i w każdym typie szkoły;
- 6.1.2.4. zezwolenie na indywidualny tok nauki może być udzielone po upływie co najmniej jednego roku nauki, a w uzasadnionych przypadkach po śródrocznej klasyfikacji ucznia;
- 6.1.2.5. wniosek o zezwolenie na indywidualny tok nauki mogą składać: uczeń - z tym, że uczeń niepełnoletni za zgodą rodziców/opiekunów prawnych, rodzice/opiekunowie prawni niepełnoletniego ucznia, wychowawca klasy, nauczyciel/nauczyciele prowadzący zajęcia edukacyjne, z uczniem szczególnie uzdolnionym;
- 6.1.2.6. wniosek składa się do dyrektora szkoły za pośrednictwem wychowawcy. Wychowawca dołącza do wniosku opinie o predyspozycjach, możliwościach i oczekiwaniach ucznia. Opinia powinna zawierać również udokumentowane informacje o dotychczasowych osiągnięciach ucznia;
- 6.1.2.7. dyrektor szkoły po otrzymaniu wniosku na indywidualny tok nauki zasięga opinii Rady Pedagogicznej oraz Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;
- 6.1.2.8. w przypadku zezwolenia na indywidualny tok nauki umożliwiający realizację w ciągu jednego roku szkolnego programu nauczania z zakresu więcej niż dwóch klas, wymaga się także pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą;
- 6.1.2.9. dyrektor szkoły po udzieleniu zezwolenia na indywidualny tok nauki, wyznacza uczniowi nauczyciela – opiekuna i ustala zakres jego obowiązków. Zezwolenie udziela się na czas określony, nie krótszy jednak niż jeden rok;
- 6.1.2.10. uczeń realizujący indywidualny tok nauki może uczęszczać na wybrane zajęcia edukacyjne do danej klasy lub do klasy programowo wyższej, w tej lub innej szkole, na wybrane zajęcia edukacyjne w szkole wyższego stopnia albo realizować program w całości lub części we własnym zakresie;

6.1.2.11. ocenianie, klasyfikowanie i promowanie ucznia realizującego indywidualny tok nauki odbywa się na warunkach oraz w sposób określony w obowiązujących przepisach prawnych.

6.2. Uczeń może realizować indywidualny program nauki w indywidualnym toku.

7. Sposób postępowania przy wydawania opinii w sprawie indywidualnego programu lub toku nauki w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce

7.1. Dyrektor szkoły występując do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w celu uzyskania opinii w sprawie udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki dla ucznia, dołącza kserokopie:

7.1.1. wniosku o udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki kierowanego do dyrektora szkoły, potwierdzonego przez niego za zgodność z oryginałem;

7.1.2. opinii wychowawcy klasy o predyspozycjach, możliwościach i oczekiwaniach ucznia;

7.1.3. dokumentów potwierdzających osiągnięcia ucznia w konkursach, olimpiadach na szczeblu międzyszkolnym, wojewódzkim, ogólnopolskim, międzynarodowym w dziedzinie, której dotyczy wnioski, potwierdzone przez dyrektora szkoły za zgodność z oryginałem

7.1.4. opracowanego dla ucznia indywidualnego programu nauki, potwierdzonego przez dyrektora za zgodność z oryginałem;

7.1.5. opinii rady pedagogicznej szkoły;

7.1.6. opinię własną na temat ucznia.

7.2. Uczeń, którego dotyczy opinia, podlega badaniom psychologiczno - pedagogicznym w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Dobór narzędzi do badań i obszarów podlegających analizie pozostaje w decyzji psychologów i pedagogów prowadzących badania.

7.3. Celem badań i wydania pisemnej opinii Poradni jest stwierdzenie, czy nie ma psychologicznych przeciwwskazań do indywidualnego trybu nauki, czy jest to działanie celowe i czy wpłynie korzystanie na rozwój ucznia.

7.4. Badania przeprowadzone w Poradni muszą wykazać, że uczeń charakteryzuje się:

- ponadprzeciętnym poziomem zdolności ogólnych, w tym inteligencji;
- posiadaniem wybiórczych, szczególnych uzdolnień na poziomie ponadprzeciętnym (przy globalnych możliwościach umysłowych mieszczących się w granicach normy wiekowej lub wyższych);
- ciekawością poznawczą oraz wysokim poziomem motywacji;
- zdolnościami do samodzielnej i skutecznej pracy;
- łatwością rozumienia oraz przyswajania treści i symboli abstrakcyjnych, właściwym posługiwaniem się nimi w działaniu;
- łatwością uczenia się i przyswajania wiedzy;
- oryginalnymi osiągnięciami i kreatywnością w dążeniu do takich osiągnięć;
- odpornością emocjonalną pozwalającą mu w konstruktywny sposób pokonywać trudności;
- wysokim poziomem myślenia analitycznego;

- odpowiednim poziomem dojrzałości emocjonalno-społecznej;
- gotowością do podjęcia się dodatkowych, obciążających działań.

7.5. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, wydając opinię w sprawie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki, bierze pod uwagę indywidualne wyniki badań ucznia określone poprzez parametry opisane w pkt. 7.4. niniejszych wytycznych, z jednoczesnym uwzględnieniem:

- dokumentacji dotyczącej ucznia złożonej przez wnioskodawcę, przedłożonej przez dyrektora szkoły;
- pisemnej opinii dyrektora szkoły;
- udokumentowanych, wyróżniających się, ponadprzeciętnych wyników ucznia w dziedzinie, której dotyczy wniosek.

7.6. Opinia Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej powinna zawierać między innymi:

- diagnozę w zakresie możliwości rozwojowych i potencjału ucznia;
- określenie poziomu rozwoju intelektualnego, poziom rozwoju poszczególnych funkcji poznawczych, cech funkcjonowania ucznia, opis jego zainteresowań, planów i dotychczasowych osiągnięć;
- wyszczególnienie narzędzi stosownych w indywidualnej diagnozie oraz opis kryteriów odniesienia, określających ponadprzeciętne uzdolnienia ucznia;
- zalecenia w zakresie rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron ucznia;
- formy stymulacji i inne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- konkluzję, że realizacja indywidualnego programu czy toku nauki nie będzie miała niekorzystnego wpływu na rozwój ucznia, a wręcz pozytywnie wpłynie na rozwój jego zdolności
- kategorię argumentację oraz wskazanie dziedziny/dziedzin, w której uczeń wykazuje szczególne uzdolnienia, dające organowi prowadzącemu możliwość przydzielenia optymalnej liczby dodatkowych godzin przeznaczonych na pracę nauczyciela z uczniem zdolnym.

8. Załączniki

Załącznik nr 1 – wzór wniosku o udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki, składany do dyrektora szkoły/placówki oświatowej;

Załącznik nr 2 - wzór pisma Dyrektora szkoły kierowanego do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce.

9. Rozdzielnik

Egz. nr 1-16 - Dyrektorzy szkół

Egz. nr 17 - Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce

Egz. nr 18 - Wydział Oświaty Urzędu Miasta Ostrołęki